

Sammanfattning 14

Fourier & distributioner. Ersätt $\overline{\hat{f}(\omega)}$ i Parsevals formel med $\phi(\omega)$. Dvs $\hat{f}(\omega) = \overline{\phi(\omega)}$.
 Fouriertransform ger $2\pi f(-t) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega t} \overline{\hat{\phi}(\omega)} d\omega = \hat{\phi}(-t)$, dvs $\overline{\hat{f}(t)} = \frac{1}{2\pi} \hat{\phi}(t)$ och

$\int_{-\infty}^{\infty} \hat{g}(\omega) \phi(\omega) d\omega = \int_{-\infty}^{\infty} g(t) \hat{\phi}(t) dt$. Låt ϕ vara en testfunktion i rummet

$$\mathcal{S} = \{ \phi \in C^\infty(\mathbb{R}), \text{ och } |t^k D^n \phi| \text{ begränsad för alla } k, n \in \mathbb{N} \}$$

Definition: En *tempererad distribution* är en linjär och kontinuerlig avbildning från $\mathcal{S}$ till de komplexa talen.

Definition: Fouriertransformen $\hat{U}$ av en tempererad distribution U definieras via

$$\int_{-\infty}^{\infty} \hat{U}(\omega) \phi(\omega) d\omega = \int_{-\infty}^{\infty} U(t) \hat{\phi}(t) dt.$$

Ex 1: $\int_{-\infty}^{\infty} \hat{\delta}(\omega) \phi(\omega) d\omega = \int_{-\infty}^{\infty} \delta(t) \hat{\phi}(t) dt = \hat{\phi}(0) = \int_{-\infty}^{\infty} \phi(t) dt$, dvs $\langle \hat{\delta}, \phi \rangle = \langle 1, \phi \rangle$.

Ex 2: $\int_{-\infty}^{\infty} \hat{1} \phi(\omega) d\omega = \int_{-\infty}^{\infty} 1 \hat{\phi}(\omega) d\omega = 2\pi \cdot \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} e^{i0\omega} \hat{\phi}(\omega) d\omega = 2\pi \phi(0)$, dvs $\hat{1} = 2\pi \delta$.

Räknerregler gäller även för distributioner. Man kan Fouriertransformera polynom och andra funktioner, fast inte alla funktioner (t ex saknar e^{t^2} Fouriertransform).

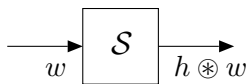
Ex 3: $1 \xrightarrow{\mathcal{F}} 2\pi\delta$. Nr 12: $t \xrightarrow{\mathcal{F}} 2\pi i \delta'$. Upprepad användning av (12): $t^n \xrightarrow{\mathcal{F}} 2\pi i^n \delta^{(n)}$.

Ex 4: $e^{i\omega_0 t} \cdot 1 \xrightarrow{\mathcal{F}} 2\pi \delta(\omega - \omega_0)$ (Nr 10). Därmed: $\cos \omega_0 t \xrightarrow{\mathcal{F}} \pi (\delta(\omega - \omega_0) + \delta(\omega + \omega_0))$.

Ex 5: Finn impulssvaret till $y' + y = \delta$ (insignal δ , utsignalen sökes. Numera välkänd.)

$$(i\omega + 1)\hat{y} = 1 \Rightarrow \hat{y} = \frac{1}{1 + i\omega} \xrightarrow{\mathcal{F}^{-1}} y(t) = e^{-t}\theta(t).$$

Samband med in/ut-signal relationer (Sid 286-287).

Faltningsatsen (Fö 13): $\hat{y} = \hat{h} \cdot \hat{w} = H(i\omega) \hat{w}(\omega)$ (Fö 11).

Invers Fourier (Fö 13): $y(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} e^{i\omega t} H(i\omega) \hat{w}(\omega) d\omega$.

Definition: Energiinnehållet i en signal: $E(w) = \int_{-\infty}^{\infty} |w(t)|^2 dt \stackrel{\text{Parseval}}{=} \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} |\hat{w}(\omega)|^2 d\omega$.

Ex 6: Låt ett system ha frekvensfunktionen $H(i\omega) = \begin{cases} i\omega, & |\omega| < 1 \\ 0, & |\omega| > 1, \end{cases}$ samt insignalen $w(t) = K e^{-t}\theta(t)$. Bestäm $E(y)/E(w)$.

$$\begin{aligned} E(y) &= \int_{-\infty}^{\infty} |y(t)|^2 dt = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} |\hat{y}(\omega)|^2 d\omega = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} |H(i\omega) \hat{w}(\omega)|^2 d\omega = \frac{K^2}{2\pi} \int_{-1}^1 \frac{\omega^2}{|1 + i\omega|^2} d\omega \\ &= \frac{K^2}{2\pi} \int_{-1}^1 \frac{\omega^2}{1 + \omega^2} d\omega = \frac{K^2}{\pi} \int_0^1 \left(1 - \frac{1}{1 + \omega^2} \right) d\omega = \frac{K^2}{\pi} [\omega - \arctan \omega]_0^1 = \frac{K^2}{\pi} \left(1 - \frac{\pi}{4} \right). \end{aligned}$$

$$E(w) = \int_0^{\infty} K^2 e^{-2t} dt = \frac{K^2}{2}. \text{ Därmed, } \frac{E(y)}{E(w)} = \frac{2}{\pi} \left(1 - \frac{\pi}{4} \right).$$

Laplacetransformationen, kap 14.

Definition: $s \in \mathbb{C}$, $H(s) = (\mathcal{L}h)(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st} h(t) dt$, Laplacetransformationen av h .

Fördel: Gäller för fler funktioner än Fourier. T ex för icke-stabila system, dvs $h(t) \notin \mathcal{L}_1$.

Ex 7: $(\mathcal{L}\theta)(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st} \theta(t) dt = \frac{1}{s}$, om $\Re(s) > 0$ (annars existerar inte integralen).

Ex 8: $f(t) = \theta(t) - 1$. $(\mathcal{L}f)(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st}(\theta(t) - 1)dt = \frac{1}{s}$, om $\Re(s) < 0$ (jfr ovan).

För f kausal, är $(\mathcal{L}f)$ definierad på det högra s -halvplanet; för f antikausal, på det vänstra.

Ex 9: $f(t) = e^{-2|t|}$. $(\mathcal{L}f)(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st-2|t|}dt = \int_{-\infty}^0 e^{(2-s)t}dt + \int_0^{\infty} e^{-(2+s)t}dt =$
 $= \lim_{T \rightarrow -\infty} \left[\frac{e^{t(2-s)}}{2-s} \right]_T^0 + \lim_{T \rightarrow \infty} \left[\frac{e^{-t(2+s)}}{-(2+s)} \right]_0^T = \frac{1}{2-s} + \frac{1}{2+s} = \frac{4}{4-s^2}$, givet att bägge integraler konvergerar, dvs om $\Re(2-s) > 0$ och $\Re(2+s) > 0$, alltså i strimlan $\boxed{-2 < \Re(s) < 2}$.

Ex 10: $\mathcal{L}(e^{5t}\theta(t)) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st+5t}\theta(t)dt = \int_0^{\infty} e^{-t(s-5)}dt = \frac{1}{s-5}$, om $\Re(s) > 5$.

Säg $s = \sigma + i\omega$: $(\mathcal{L}f)(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-(\sigma+i\omega)t}f(t)dt = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega t}(e^{-\sigma t}f(t))dt = \mathcal{F}(e^{-\sigma t}f(t))(\omega)$.

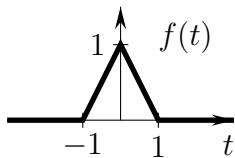
Speciellt för $\sigma = 0$, om bägge transformerna existerar, $\boxed{(\mathcal{L}f)(i\omega) = \hat{f}(\omega)}$. Dvs Laplaces räkneregler motsvarar Fouriers (**Sats 14.2**, sid 273).

Övn 13.26 Lös $y(t) + \int_{-\infty}^{\infty} e^{-|t-u|}y(u)du = te^{-|t|} = y + e^{-|t|} \otimes y$. $\hat{y} + \mathcal{F}(e^{-|t|} \otimes y) = \mathcal{F}(te^{-|t|})$,

dvs $(1 + \frac{2}{1+\omega^2})\hat{y} = i \frac{d}{d\omega}(\frac{2}{1+\omega^2}) \Rightarrow \hat{y} = \frac{-4i\omega(1+\omega^2)}{(1+\omega^2)^2(3+\omega^2)} = i\omega \left(\frac{-2}{1+\omega^2} + \frac{1}{3} \frac{2}{1+(\frac{\omega}{\sqrt{3}})^2} \right)$.

Invers Fourier: $y(t) = \frac{d}{dt} \left(-e^{-|t|} + \frac{1}{\sqrt{3}}e^{-\sqrt{3}|t|} \right) \Rightarrow \boxed{y(t) = (e^{-|t|} - e^{-\sqrt{3}|t|}) \text{sign}(t)}$ (inga språng; distributionsderivata är den punktvisa derivatan).

Övn 13.31

(a) Fouriertransform: $\hat{f}(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega t}f(t)dt = \int_{-1}^1 \cos \omega t f(t)dt =$
 $2 \int_0^1 \cos \omega t (1-t)dt = \left[\frac{-2 \cos \omega t}{\omega^2} \right]_0^1 = 2 \frac{1 - \cos \omega}{\omega^2} = \left(\frac{\sin \frac{\omega}{2}}{\frac{\omega}{2}} \right)^2$.

(b) $i(t) = I_0 \left(\frac{\sin t}{t} \right)^2$. Energiförlusten ges av $E = RI_0^2 \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sin t}{t}^4 dt \stackrel{t=\omega/2}{=} \frac{RI_0^2}{2} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sin \frac{\omega}{2}}{\frac{\omega}{2}}^4 d\omega$

$\stackrel{\text{Parseval}}{=} \pi RI_0^2 \int_{-\infty}^{\infty} f^2(t)dt = 2\pi RI_0^2 \int_0^1 (1-t)^2(t)dt = \frac{2\pi}{3} RI_0^2$.

Övn 13.38 (jfr s 281) Diracs staket (eller Diracs kam).

(a) Låt $f(t)$ vara en lagom snäll funktion, $T > 0$ och $\mathcal{W}(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(t - kT)$. Produkten

$f_s(t) = f(t)\mathcal{W}(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(t)\delta(t - kT) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(kT)\delta(t - kT)$ kan betraktas som en

"sampling" av f . Man kan också uttrycka $\mathcal{W}(t)$ med en Fourierserie (den är periodisk med period T) och därefter få ett annat serietuttryck för f_s . $c_k(\mathcal{W}) = \frac{1}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} e^{-ik\Omega t} \delta(t)dt = \frac{1}{T}$.

$\mathcal{W}(t) = \frac{1}{T} \sum_{k=-\infty}^{\infty} e^{ik\Omega t}$, där $\Omega T = 2\pi$. Därefter, $\boxed{f_s(t) = \frac{1}{T} \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(kT)e^{ik\Omega t}}$.

(b) Fouriertransformera bägge uttryck: $\hat{f}_s(\omega) = \frac{1}{T} \sum_{k=-\infty}^{\infty} \hat{f}(\omega - \frac{2k\pi}{T}) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(kT)e^{-ikT\omega}$.

(c) Ur sista likheten (kallas **Poissons summationsformel**) syns att $\hat{f}_s(\omega)$ är periodisk.

(d) Anta att $\hat{f}_s(\omega) = 0$, då $|\omega| \geq B$ (f_s sägs ha ändlig bandbredd B). Anta också att $B < \pi/T = \Omega/2$. Vi visar då att $T\hat{f}_s(\omega) = f(\omega)$, då $|\omega| \leq \Omega/2$.

För $k \geq 1$, $\omega - k\Omega < \Omega/2 - \Omega = -\Omega/2 < -B$ } I bägge fall är $\omega - k\Omega$ utanför
 För $k \leq -1$, $\omega - k\Omega < \Omega/2 + \Omega = \Omega/2 > B$. } $[-B, B]$. Bara $k = 0$ räknas!

Dvs $\hat{f}_s(\omega) = \frac{1}{T}\hat{f}(\omega)$, då $|\omega| \leq \Omega/2$, enligt vänsterleden i Poissons summationsformeln.

Med andra ord, $\hat{f}(\omega) = T\hat{f}_s(\omega) \left(\theta(\omega + \frac{\Omega}{2}) - \theta(\omega - \frac{\Omega}{2}) \right)$, för alla ω .

(e) Vi använder högerleden i Poissons summationsformel:

$\hat{f}(\omega) = T \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(kT)e^{-ikT\omega} \cdot \left(\theta(\omega + \frac{\Omega}{2}) - \theta(\omega - \frac{\Omega}{2}) \right)$, Invers Fourier, formelblad nr (20):

$\theta(t+a) - \theta(t-a) \xrightarrow{\mathcal{F}} 2 \frac{\sin a\omega}{\omega} \xrightarrow{\mathcal{F}} 2\pi (\theta(t+a) - \theta(t-a))$, dvs

$\mathcal{F}^{-1}(\theta(\omega+a) - \theta(\omega-a)) = \frac{\sin at}{\pi t}$.

Via skalning och förskjutning fås $\mathcal{F}^{-1}(e^{-ib\omega}(\theta(\omega+a) - \theta(\omega-a))) = \frac{\sin a(t-b)}{\pi(t-b)}$, därmed,

$f(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} f(kT) \frac{\sin \frac{\Omega}{2}(t-kT)}{\frac{\Omega}{2}(t-kT)}$, där $\Omega T = 2\pi$.